

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Quomodo se gesserit, tempore famis, S. Basilius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

fanè, tametsi, uti tamquam malum aliquod naturæ, neq; amanda, neque laudanda est; laudandus tamen & amandus est in illa Deus, quia per eam, tamquam per flagellum, homines affligit, ut resipiscant. Sic Paulus ait: *Gaudeo: non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad pœnitentiam. Contristati enim estis secundum DEVM, ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis.* Pari pacto, etsi, in terris preces fundimus, ad famem à nobis auertendam; in celo tamen multi gaudebunt, famem extitisse; atque eam ipsam laudabunt, non solum obieiunij & abstinentiæ præmium; sed etiam quia in ea diuinæ providentiæ veritatem, æquitatem, iram, & pœnam agnoscentes, pœnitentiam egerunt. Immo, quia fames causa fuit, ut felices misericordine fierent aliena, quemadmodum Aelius loquitur. Qui enim esurici alterius miseretur, charitatem exercet, celum emit. Siquidem si *quicumq; potum dederit calicis aqua frigida, non perdit mercedem suam;* cur perderet, qui panem porrigit inopi esurienti? Ideò vnus indiget, & alter abundat, ut abundans det indigenti; & indigens petat ab eo, qui abundat. Quod si verò magni est, apud cælestem Patrem, meriti, quando vnus è filijs eius tunc saturamus, cum ab alio habere posset, & annus est in vilitate; quantò plus merebimur, in summa caritate & inopia, liberales? Quantò enim tunc maior est necessitas proximi, tantò illustrior est miseratio porrigentis. Datur namq; tunc & magis indigenti; & ab eo, qui ipse potest metuere, ne indigeat. Quare & spem habet eminentiorem, dum, periculo contempto, DEVM confidit omnia compensaturum: & opus facit nobilius, ob difficultatem faciendi.

Tali spe fuit Basilus Magnus, de quo Gregorius Nyssenus hæc habet. *Fames grassabatur, & quidem post hominum memoriam atrocissima. Languibat ciuitas, nec ex vlllo loco auxilium afferebatur, nec vlla calamitatis Medicina. Nam maritime quidem vrbes eiusmodi rerum penurias facile sufferunt, dantes nimirum ea, quibus affluunt, ac vicissim ea, quibus carent à mari accipientes: at nos, qui procul à mari degimus, nec ex ijs rebus, quibus abundamus, vtilitatem vllam capimus, nec ea, quibus egemus, vllâ arte comparare possumus: ut qui nec ea, qua habemus exportare, nec ea, quibus caremus, importare queamus. Sed in huiusmodi malis nihil grauius atq; acerbius, quàm crudelitas*

II.
Greg. Nyssen.
orat. in laudes Basil.
Magni.

Prou. 19.

Eccli. 29.

Prou. 11.

Exod. 16.

3. Reg. 17.

Ioan. 6.

1. Cor. 14.

Iſa. 58.

Tob. 4.

Luc. 1.

Ioan. 13.

delitas cupiditasq; inexplebilis eorum, qui rei frumentaria copiã circumfluunt. Obseruant enim temporum difficultates, atq; ex annonæ penuriã lucrum captant, & ex aliorum calamitatibus messem faciunt, nec illud audientes, Eum, qui pauperi commiseretur, Deo fœnori dare: Nec rursus illud, Eum, qui frumentum abscondit, plebi execrabilem esse: Nec deniq; quidquam aliud eorum, quæ vel humanis & benignis hominibus pollicetur Scriptura, vel duris & inhumanis comminatur. Verùm immodicã quãdam & inexplebili cupiditate flagrant, maleq; sibi consulunt, ut alijs sua, ita sibi ipsis Dei, cuius ope non multò magis se indigere sentiunt, quàm alij ipsorum auxilio egeant, viscera præcludentes. Atq; hac frumentarij mercatores camponesq; faciunt, qui nec cognitionis jure mouentur, nec erga DEVM, cuius munere ipsi alijs inopiã laborantibus in rerum copiã viuunt, grati animi officio funguntur. At Basilius panem quidẽ è calo per orationem fundere, populumq; profugum in deserto alere minimè poterat, nec alimoniam sumptus expertem vasis, fontis instar, scaturire, quodq; vix humani sensus capiunt, inanitione ipsã intumescentibus, ut altricem suam in hospitalitatis præmium aleret, nec postremò quinq; panibus copiosissima multitudinis famem explere, quorum reliquia etiam ipsa talis erant, ut pluribus mensis sufficerent. Hac enim Moysis erant & Helia & DEI mei, à quo ad eos quoq; huiusmodi potestas manauerat: fortasse etiam temporibus illis statuiq; conueniebant: quandoquidem signa infidelibus, non fidelibus dantur. Verùm, quæ bis consentanea sunt, & eòdem tendunt, ea cum pari fide cogitauit atq; perfecit. Apertis enim oratione suã & cohortatione locupletum horreis, facit, quod est in Scripturã, cibum esurientibus frangit, panibusq; pauperes satiat, alitq; eos in fame, atq; esurientes animas implet bonis. Quo tandem modo? neq; enim hoc ad laudis cumulum parui momenti est. Nam cum eos, quos fames vulnerarat, in unum coëgisset, nonnullos etiam spiritum agrè trabentes viros, feminas, puerulos, senes, omnem ætatem commiseratione dignam, omnia ciborum genera, quibus fames depelli posset, corrogans, atq; ollas pulmentariorum falsiq; nostratis obsony, atq; ad leuandam pauperum famem accommodati plenas proponens: ac deinde Christi, qui linteo pracinctus discipulorum pedes abluere nequaquam granabatur, ministerium imitans, simulq; puerorum siue conseruorum suorum ad eam rem operã utens, corpora pauperum animasq; curabat, honorem cum neces-

necessario alimento connectens, ac dolorem eorum utrimq; leniens. Tā-
 lis erat noster procurator & secundus Ioseph: immo etiam quid-
 dam habemus, quod de nostro magnificentius predicemus. Ille enim
 arte fami occurrit, ac benignitate Egyptum emeratur, ubertatis
 tempore ad famem venturam commodissime usus, aliorumq; in somnijs
 ad eam rem ordinatus: hic autem gratuitam beneficentiam exerce-
 bat, neq; in hoc frumentario largitionis auxilio questum ullum capta-
 bat, id unum spectans, ut misericordiam misericordiam sibi conciliaret,
 ac pro terrenā frumenti erogatione caelestibus opibus frueretur. Accede-
 bat sermonis alimonia, pleniusq; beneficium ac munificentia, illa in qua
 verè caelestis ac sublimis: Siquidem Angelorum panis sermo Diuinus
 est, quo aluntur atq; irrigantur anime DEVM esurientes, ac cibum non
 desluentem & abeuntem, sed perpetuò manentem expetentes, cuius ipse
 dispensator erat, & quidem perquam locuples, homo alioquin omnium,
 quos noui, tenuissimus atq; egentissimus, non panis famem aut sitim
 aque sanans, sed verbi illius verè vitalis ac vim alendi habentis, eumq;
 qui rectè nutritur, ad spiritualis aetatis incrementum ducentis, auidi-
 tatem explens. Ob haec igitur ac tanta (quid enim omnibus recensē-
 dis longiorem moram trahere necesse est?) cūm is, qui nomen à pietate
 appositè ducebat, ex hac vitā migrasset, atq; in ipsis manibus animam
 suauiter exhalasset, ad excelsam Episcopatus sedem euehitur: non id
 quidem citra laborem, nec citra inuidiam & dimicationem tum eorū,
 qui patriam cum imperio administrabant, tum perditissimorum quo-
 rumcumq; huius urbis ciuium, qui ab illorum partibus stabant. Verūm
 fieri aliter non potuit, quin Spiritus S. vinceret, atque adeò abundè
 vicit.

Gen. 41. 42.

Omnia, quæ hucusque, ex D. Gregorio recensui, sunt do-
 cumenta, in fame, erga proximum seruanda, quæ ille demonstrat,
 D. Basilium seruasse, à quo alij scribunt, adhuc presbytero prædia,
 possessionesque venditas, pecuniamque in alimenta conuersam,
 vt inedia laborantibus posset succurrere, adeò vt etiam Iudæo-
 rum liberos huius benignitatis & liberalitatis ex æquo partici-
 pes faceret. Documenta autem, quæ etiam nobis sunt capienda,
 præcipuè sunt. 1. vt, dum alij esuriunt, frumentum non abscon-
 damus, neque dicamus, farinam, aut panes non haberi, quod fa-
 ciunt, qui aut pretium, & famem augere volunt, habendi cupidi-

III.